

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ
100 – і
підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
Вищого державного навчального закладу України
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
11, 13, 18 лютого 2019 року

(присвячена 75 - річчю БДМУ)

Чернівці – 2019

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м. Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2019. – 544 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м.Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Бойчук Т.М., професор Іващук О.І., доцент Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.
професор Булик Р.Є.
професор Гринчук Ф.В.
професор Давиденко І.С.
професор Дейнека С.Є.
професор Денисенко О.І.
професор Заморський І.І.
професор Колоскова О.К.
професор Коновчук В.М.
професор Пенішкевич Я.І.
професор Сидорчук Л.П.
професор Слободян О.М.
професор Ткачук С.С.
професор Тодоріко Л.Д.
професор Юзько О.М.
д.мед.н. Годованець О.І.

ISBN 978-966-697-543-3

© Буковинський державний медичний
університет, 2019

Цілком очевидною є подібність форми: в обох творах маємо катрени, що складаються із двох дновіршів, скріплених чоловічими римами. Розмір німецького зразка – баладний чотиринаголосний дольник (вид акцентного вірша, у рядках якого кількість ненаголошених складів між наголошеними, за М. Гаспаровим, коливається в межах 1–2). Розмір української балади – чотиристоповий цензуртований амфібрахій. Саме цей розмір слов'янські перекладачі німецьких та англійських баладуважали відповідником чотиринаголосного дольника.

Щодо Г. Гайне, то «сліди» його поезії фіксуються в пізці творів буковинця. Впродовж усієї творчості С. Воробкевич писав свою «Книгу пісень», особливо «Ліричне інтермеццо». Ознаки таких його творів: громадянська (на початку і в кінці), філософська (на початку) та інтимна (упродовж всієї творчості) лірика з такими ознаками форми: катрен тристопового ямба з неповним римуванням (структура, яку активно культував Г. Гайне). Ще на початку творчого шляху ЯЗ у нашого автора тісно був пов’язаний із громадянською тематикою: «Збудилась Русь», «Наш світ великий, кажуть...», «Лети, здорована пташко...», «Могила співака». Однак уже у вірші «Щастя», що є прикладом філософської лірики, відчувається Гайнева інтонація. Образ скали «ціліснікої із скла»: у Г. Гайне у «Смерті богів» «земля, немов зі скла». З 1885 року С. Воробкевич у річищі Гайневої форми створив чимало поезій на інтимну тематику: «де з журавлем криниця...», «Дівчина чорноброда...», «Здорова будь, дівчино...», «Під дубом кучерявим...», «Марійка із Розтік», «Цвіли дві рожі білі...». Серед них наявні вірші з явними лексичними перегуками.

Гайнівські інтонації відчутні у творах буковинця, написаних катренами Я4 («Дівчину сватав я тогід...»), Я4343 («Літають ластівки малі...», «Здоровий будь, лісочку мій...», «Ти веселенько так ступала...»), X3 («Рожі і гвоздики...»), X4 («Хоч морози лютували...»).

Осипенко В.А.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ АДАПТАЦІЇ ТА АДАПТИВНИХ ПРОЦЕСІВ ОСОБИСТОСТІ ДО УМОВ КРИЗИ

Кафедра психології та філософії

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Актуальність теми обумовлена важливістю підготовки конкурентоздатного фахівця медичної галузі в умовах сучасного трансформаційного суспільства. Середина навчання студентів – майбутніх лікарів у закладі вищої освіти часто є кризовим і характеризується втомою і високою нервово-психічною напругою, що пов’язано з умовами навчання, темпом життя, організацією часу, великим обсягом необхідної інформації, загальним навантаженням, підготовкою до здачі ліцензійного іспиту КРОК, і зниженням адекватних, адаптивних можливостей організму, що створює замкнене коло, поглинюючи негативні впливи на психічне і фізичне здоров’я особистості.

При детальному аналізі наукових досліджень з даної тематики, на нашу думку, недостатньо висвітленим є питання особливостей адаптації, адаптивних процесів особистості до умов кризи середини навчання та використання копінг стратегій під час набуття фахової медичної освіти.

Метою нашої роботи є дослідження особливостей адаптації та адаптивних процесів особистості студента-медика до умов кризи середини навчання через експериментальне дослідження копінг стратегій.

Соціальна адаптація є динамічним системним процесом, ефективність якого залежить від взаємодії людини й ситуації. Об’єктивні властивості ситуації впливають на її успішність і на психологічні механізми, які лежать в основі поведінкових стратегій, спрямованих на пристосування. Однак суб’єктивна оцінка стосується як визначення параметрів ситуації, її особистісної значущості, так і власної спроможності подолання ситуації за допомогою наявних копінг-стратегій. Вибірку нашого дослідження склали 52 студенти 3-4 курсів, спеціальностей «Стоматологія», «Лікувальна справа» БДМУ. В ході дослідження була використана методика Дж.Амірхана «Індикатор копінг стратегій», яка дозволяє визначити

три базисні копінг стратегії (КС) особистості: вирішення проблем (ВП), пошук соціальної підтримки (ПСП), уникнення проблем (УП) й оцінити ступінь адаптивної поведінки респондентів залежно від рівня копінг стратегій. В ході дослідження нами були отримані наступні результати провідних стратегій: самозмінення (42% - ВП), коли ситуація подолання конфлікту і кризи оцінюється як джерело особистісного зростання, набуття цінного життєвого досвіду і зміни на краще, з яких 38% респондентів в стресовій ситуації застосовують раціональні дії, тобто дії, направлені на позитивний дозвіл проблеми і вибір доцільного шляху виходу з ситуації, що склалася. Натомість 34% досліджуваних застосовують пошук соціальної допомоги. Крім того, у 10% респондентів яскраво виражений копінг, орієнтований на уникнення, тобто для них характерним уникнення реальної ситуації, складних, важких наслідків проблеми, що переживається. Заперечення як провідна стратегія поведінки виявлено у 24% студентів. Для даної групи досліджуваних характерний відхід від реальної ситуації, заперечення складних, важких наслідків проблеми, що переживається. Встановлено, що контроль емоцій виявлений у 30 % опитаних. Вони ззовні виглядають стримано, але не завжди добре справляються зі стресом.

Узагальнювши результати експериментального дослідження копінг стратегій нами встановлено, що основною особливістю поведінки студентів-медиків в стресовій ситуації є часткове вміння вирішувати конфліктні ситуації, які досліджувані оцінюють як джерело особистісного зростання, набуття життєвого досвіду і зміну на краще. Проте є група досліджуваних, які потребують проведення психологічних тренінгів оптимізації адаптації та адаптивних процесів особистості студента-медика до умов кризи середини навчання, з метою збереження психічного та фізичного здоров'я.

Pavliuk O. I.

CAUSES AND DYNAMICS OF THE COMPLETION OF EDUCATION CRISIS AND STUDENT TRANSITION TO ANOTHER SOCIAL STATUS

*Department of Psychology and Philosophy
Higher State Educational Establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University»*

The course of the educational process with its typical stresses exacerbates existing individual problems, often leading to a crisis, which indicator is the destruction of life plans of students with a sharp sense of powerlessness of their own free will.

Every psychological age resolves its contradiction. The most typical of the crises associated with the cycle of study at the university are not only the crisis of adaptation to the conditions of study, but also the crisis of the completion of study and transition to another social status, the crisis of exclusion from the university, which creates the deprivation of such a necessary sense of belonging in the 20-year-old person.

Appeal to a psychologist according to the graduate crisis is mostly taking place after graduation from a higher education institution (usually two to three months after graduation exams). This crisis has some typical dynamics. Its first signs are observed during the spring semester of the sixth year. They are characterized by high tension, increased anxiety, fear and insecurity, and a general feeling of psychological discomfort.

The defense of the thesis, the final exam and the graduation evening are elapsing "in one breath" – on the inertia of the previous system of motives that prompted learning activities during the recent courses works. As a rule, they determine the expectation that the graduation will be the start of a new, attractive stage of life. Studying is perceived as a source of limitations that must be tolerated for the ultimate goal of obtaining a diploma. When it actually ends, there is an effect similar to the phenomenon of "existential vacuum" described by V. Franklin.

Job searches, which often do not immediately have a positive result, contribute to fixing negative feelings. Social disorder, material independence, impression of isolation from social life are aggravated by contrast of student intensive communication with inclusion in the life of the academic group. In some cases, the acuteness of these experiences becomes a real crisis.